

2017-081

Archeologienota Dendermonde Bogaerdstraat 33

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

19-6-2017

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Dendermonde Bogaerdstraat 33, gelegen binnen een vastgestelde archeologische zone en waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. Het plangebied grenst aan het kruispunt van de Dijkstraat met de Bogaerdstraat, en is er net ten noordoosten van gelegen. De site is aan straatzijde bebouwd, tot voor kort waren hier kantoren van de Christelijke Mutualiteit gevestigd. Deze gebouwen zijn niet onderkelderd. Aan de achterzijde van deze gebouwen zijn een aantal kleinere bijgebouwtjes aanwezig alsook een toegangszone die bestaat uit zowel groenzone (met gras, struiken en enkele bomen) als verharding. Het geheel is tamelijk recent, en dateert uit eind jaren '80 van de 20ste eeuw. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 1184m².

De bestaande gebouwen worden afgebroken en op dezelfde plaats wordt een vervangingsnieuwbouw voor assistentiewoningen opgetrokken. Deze nieuwbouw wordt niet onderkelderd. De fundering gebeurt op een funderingsplaat net onder het maaiveld (uitgraving tot -30cm), ter hoogte van de gevels en dragende muren wordt plaatselijk dieper gefundeerd op funderingsbalken uit gewapend beton (uitgraving tot -80cm). Onder deze funderingsbalken worden op verschillende plaatsen in totaal 22 palen voorzien van 56cm diameter, die meerdere meter diep in de grond worden geboord. In de huidige groenzone achteraan de gebouwen zullen o.a. de aanleg van verhardingen, een brandweg, een liftput, infiltratiekragen en regenwaterputten de bodem verstoren.

Op basis van het bureauonderzoek kon gesteld worden dat het plangebied een hoge archeologische verwachting heeft: het gebied werd reeds zeer vroeg (mogelijk 10de-11de eeuw) bij de stad gevoegd; de Bogaerdstraat heeft minstens een 14de-eeuwse oorsprong; ter hoogte van het plangebied bevond zich eertijds een kapel en gasthuis, en een school; de Dijkpoort liep mogelijk ook door tot op de site; de voormalige middeleeuwse binnenste omwallingsgracht, de Torregracht, vormt de oostelijke grens van het plangebied; in de 17de werd een klooster ingericht ten oosten van de Bogaerdstraat. Aangezien de huidige gebouwen niet zijn onderkelderd en de verstoring van de funderingen zich beperkt tot ca. 80cm onder het huidige maaiveld (met uitzondering van de paalfundering) is de kans zeer reëel dat er van de oudere structuren nog heel wat resten bewaard zijn. Het kan ondermeer gaan om funderingsresten van religieuze (kapel en klooster), residentiële (huis tegen Dijkpoort aan?) en sociale (gasthuis, school) gebouwen, begravingen die bij de kapel, het gasthuis en/of het klooster hoorden, sporen van de verdedigingswerken (Dijkpoort en Torregracht) en sporen van ambachtelijke activiteiten.

De controleboringen hebben echter aangetoond dat er een dik, recent ophogingspakket/puinpakket aanwezig is op de achterliggende groenzone van het plangebied, dat minstens tot 70cm diepte reikt en nog dieper doorloopt. Ter hoogte van het huidige gebouw kan een verstoring tot 70/80cm diep verwacht worden. Dat betekent dat enkel de aanleg van de regenwaterputten, de liftput en de funderingspalen mogelijk een archeologisch niveau kan verstoren. De overige bodemingrepen zullen geen impact hebben op het archeologisch bodemarchief. Wegens de smalle diameter, de verspreide

ligging en de constructiemaniër (boren vanaf maaiveld) is een archeologisch onderzoek van de locatie van de funderingspalen niet zinvol en praktisch niet mogelijk. Wat overblijft is een oppervlakte van ca. 24m², verspreid over 2 zones, waar mogelijk archeologisch erfgoed verstoord zal worden gezien de bodemingreep tamelijk diep gaat. Hoewel de site een groot archeologisch potentieel heeft, wordt verder onderzoek van dergelijk kleine oppervlakte niet zinvol geacht. Eventueel aanwezige archeologische sporen of vondsten zullen niet in hun ruimtelijk kader bekeken kunnen worden, waardoor ze meer vragen zullen oproepen dan beantwoorden en waardoor ze eigenlijk geen wetenschappelijk kennisvermeerdering zullen opleveren. Om die redenen wordt het weinig zinvol geacht om een verder archeologisch onderzoek te adviseren.

Er dient dus geen verder onderzoek te gebeuren. Wel wordt nadrukkelijk gewezen op de wettelijke verplichting om bij het aantreffen van archeologische sporen/vondsten tijdens de werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed¹.

¹ Artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.